

CURSURILE DE INVATATORI

Impresii dela cursurile din Orheiul

Următorii ai acelora cari la 1812— cu durerea în suflet și cu lacramile în ochi s-au despărțit de școlarii lor, petrucau în locu-l să vină muscular să le stâlcescă limba, învățătorii basarabeni au purtat atât amar de vreme doar că, odată și odată să fie ceasul, când să înceapă să răsuflă, să-și descrețesc fruiile; și, apropiindu-se de sufletul lor lor, să le vorbească, să le săntă și să le povestească istoria neamului lor, în limba românească.

A sosit și ceasul mult dorit de acești apoftoli, cari până acum erau aşteptați de sufletul poporului, intrucât, urmând porunca celor cari îl amintină cu exilul, ei nu vorbeau decât în rusește și nu înălțau osanale decât Rusiei.

Și, dacă cursurile pedagogice din acest an sunt un prilej bine venit pentru invățătorii basarabeni să-și revendice drepturile apostolatului lor, cătănd să-și însușească calitatea unor buni viitori apoftoli ai românișmului, apoi invățătorii din jumătatea Orheiului au dat dovada cea mai viață de felul cum își înțeleg chemarea lor.

Dacă trece într-o dimineață, înainte de ceasurile opt, pe strada principală a Orheiului, ai să întâlnesti invățătorii și invățători cu cărți subnoase, grăbinându-se să ajungă la timp, la cursuri; ai să auzi vorbindu-se numai românește și, în loc ca acest târg înstrăinat să-ji facă impresia unui târg plin de otrăvă sufețetească, și se va înfiripă nădejdea că, în curând, viața românească, din vremurile apuse, începe să renască.

Având curiozitatea să te duci prin salele de cursuri: la prefectura județului sau la gimnaziul de fete, ai să vezi ceea ce nu-ți putea trece prin minte că are să se petreacă vreodată pe acest pământ oropsit de soartă; pe departe lectoarei căută că din mănușii lor de cunoștințe, cu vorbe pline de înțeleș și voioșie ca și de căldură convingerii că trebuie să se folosească pe fruii lor, că trebuie să-și proprie, fac ca această să prindă totă dragoste pentru colegii din România, fac ca invățătorii basarabeni să capete încredere în ei înșăși și, cu deosebire, ca acești apoftoli să dea admirătoare valoare chemării lor pentru ziua de naștere.

Si așa fiind, se va vedea că zilele de înfrângere petrecute la cursurile pedagogice din această vară, nu pot fi decât zile mari, zile în care s-a pus temelia unei noi vieți românești în Basarabia.

Nicolae I. Popescu

17 Iunie 1918

PROVOCATORII

Duminică s-a ținut în localul Zamstvei jumătate din Chișinău un **congres** al invățătorilor din acest ținut. La început discutia a mers în rusescă ca de obicei, dar pe urmă s-au desfășurat rățiva Români. Tinuta unor invățători ruși și rusificatori a fost răsuinoasă și provocatoare. Mai mulți din ei, invățători în sate moldovenești și cari vreau să rămână în acele sate și mai departe strigau că turbății că nu înțeleg românește.

Atrageam atenția autorităților asupra acestor provocatori, cari trebuie scosu cu total din invățători, caci toleranța noastră de până acumă, care a fost și o **slăbiciune**, amenință să devie o prijeodie pe urmărișele statului și ale neamului.

Atmosfera acestei adunări a fost antiromânească. Unde era reprezentantul guvernului, sau trăim într-un stat fără cărți?

Dela Universitatea populară

Luni, 18 Iunie.

I. D-l Prof. Munteanu-Râmnice, continuă lecția despre arta noastră veche. Lecția aceasta în cîrând va apărea în întregime în foiletonul gazetei „România Nouă”.

II. D-l Prof. I. Nistor: **Monumente istorice din Basarabia**. Pământul Basarabiei a păstrat multe monumente istorice. Cel mai vechi monument istoric mirean este *Cetatea-Alba*

(Akkerman), zidită de Greci în secolul al IV-lea. Pe la anul 1400 cetatea a cecă ajunge în stăpânirea Domnului Moldovei. Pe o piatră din zidul acestui cetate se păstrează și astăzi numele Domnitorul moldovenesc încă o dovadă de stăpânire moldovenească în ținuturile această în cele mai vechi timpuri.

O altă cetate tot așa de veche, dar ridică de Moldoveni, este cetatea *Hof-tinutul*, rezidătă de Ștefan cel Mare, iar mai târziu de Petru Rareș.

Cetatea *Benderului* este zidită de Turci la anul 1538. Altă cetate în nordul Basarabiei sunt: cetatea *Orheiului* și a *Sorocii*, zidită de Ștefan cel Mare.

Cei mai vechi monument istoric bisericesc este mănăstirea *Vărzărești* de pe timpul lui Alexandru cel Bun.

O altă mănăstire veche, zidită de marele voevod Ștefan cel Mare, este mănăstirea *Câpriana*. Mănăstirea acesta Ștefan cel Mare a înzestrat-o cu 12 moșii, iar Domnina Elena i-a dărui o evanghelie frumoasă, scrisă cu mâna. La anul 1650 Sfântul Lupu mai zidește două biserici, una în Orhei, alta în China.

Nu numai Domnitorii au ridicat biserici, ci și răzași și călugări.

Mănăstirea Hâncu este zidită de un boier cu numele Hâncu pe la anul 1687.

D. S.

Sezătoare pentru copii

Luni la ceasurile 6 seara a avut loc în localul cursurilor de invățători din Chișinău, o sezătoare pentru copii, organizată de scriitorii N. N. Beldiceanu, Nichifor Crainic, cu concursul artiștilor I. Sărbi și tenoristul Cârpiță.

S-a citit din Creangă și I. Brătescu-Voinștei, s-au recitat poezii din Coșbuc, însoțite de cântece nationale.

Publicul didactic precum și numeroșii copii aduși la sezătoare, au rămas mulțumiți de această manifestare a culturii românești.

Informații

Ploaia. Duminică după amiază a căzut din nou o ploaie bogată în Chișinău, care a continuat și luni ziua întreagă. Toată lumea simte o uscăcare, vazând măcar în parte asigurată recolta acestui an.

Tifos exantematic. În satul Pravile s-au ivit alte 14 cazuri de tifos exantematic, dintre care 5 morala. Sub pretext că nu are servitorii, spitalul din Floresti nu a iau absolut nici o măsură.

Biruința de la Mărăști. Se știe că cea mai strălușită pagină a războiului nostru, este ofensiva dela Mărăști, dela începutul lunei Iulie 1917. Aici a sfârșimat oștirea noastră împotrivării unui dușman temut de toată lumea, reînăudit strămoșeasca viteză din vremea lui Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare. Pentru amintirea acestui neperitor capitol al istoriei noastre, s-a alcătuit o societate, care va clădi din nou localitatea Mărăști și va ridica un monument comemorativ. Pentru strângerea banilor s-a deschis o listă de subscripție, la care suntem siguri că toți iubitorii de neam își vor da obolul lor.

Hoți pretutindeni. Necunoscuți au furat casa de bani a bancei populare din comună Tas-Bunar. În casă se aflau 20.000 lei.

Monumentul lui Dimitrie din Cernău Micălescu. Monumentul lui Dimitrie din Cernău Micălescu, polihistor și poliglot, a fost înmormântat în Cernău Micălescu, în cimitirul său din Cernău Micălescu.

Monahul Pavel Berendi. A scris un "Slavono-românesc Slovar" din cinci volumi.

Scriitorii basarabeni

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi a scris un "Slavono-românesc Slovar" din cinci volumi.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi a scris un "Slavono-românesc Slovar" din cinci volumi.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi

Căsătoria din Moldova în slujba sa (croincari, preoți, invățători). Cea dinăuntru adunare de legi în Rusia și a căutat să pilda Moldovenilor. „Russia e multă doare poporului nostru”, zice Hajdău.

Petră Movilă, oștean de lângă ceteata Hotinului, s-a căutat să devină mitropolit al Kievului și a înțeleșat acolo cea dinăuntru a Academiei duhovnicești din Rusia.

Monahul Pavel Berendi